

**Bältros kan
bryta ut när
som helst**

10

brännande frågor
om bältros

1

Vad är bältros?

- Bältros är en virussjukdom som orsakas av återaktivering av det virus som ger upphov till vattkoppor. För att drabbas av bältros måste man alltså ha haft vattkoppor tidigare i livet.
- Sjukdomen kännetecknas av smärtsamma utslag, oftast på ena sidan av kroppen och drabbar framför allt personer över 50 år.

2

Vad orsakar bältros?

- När man har haft vattkoppor försvinner inte viruset som orsakade sjukdomen från kroppen, utan finns kvar – vilande – i nervrötterna. Viruset kan när som helst senare i livet återaktiveras och orsaka bältros.
- 95 % av alla vuxna har haft vattkoppor. Det innebär att nästan alla vuxna bär på viruset och därmed riskerar att när som helst drabbas av bältros.

3

Vad är risken att få bältros?

- Risken för att utveckla bältros ökar med åldern, vilket beror på en naturlig åldersrelaterad försvagning av immunförsvaret.
- 1 av 4 får bältros någon gång i livet. I Sverige drabbas ungefär 30 000 personer per år. 2/3 av dem som drabbas är 50 år eller äldre.

4 Vilka är symtomen vid bältros?

- I vissa fall är symtomen vid bältros milda och i andra mycket allvarliga. Det är svårt att förutsäga hur allvarlig sjukdomen kommer att bli, men ju äldre man är då man får bältros, desto allvarligare tenderar sjukdomen bli.
- Det första symtomet på bältros brukar vara att man känner pirringar eller en brännande smärta i huden, utan några synliga symtom. Efter en till tre dagar med värk uppstår rodnad och senare även blåsor på huden.
- Det mest typiska symtomet vid bältros är vätskefyllda hudutslag, vanligen på ena sidan av kroppen. De uppstår oftast på överkroppen men även huvudet och halsen eller ett öga kan drabbas. Blåsorna spricker, bildar skorpor och läker vanligen ut inom några veckor.

- Bältros innebär inte bara hudutslag. De flesta upplever även en brännande, ilande eller huggande nervsmärta i det drabbade området med utslag. Smärtan kan vara ihållande eller komma och gå. Ibland kan lätt beröring av huden, såsom kläder eller en vindfläkt, orsaka smärta.
- I allvarliga fall av bältros beskrivs smärtan ofta som outhärdlig.

5 Hur länge håller bältrossmärta i sig?

- Smärtan vid det akuta stadiet av bältros (när utslagen syns) varar i genomsnitt i 2–4 veckor.
- Oftast upphör smärtan när utslagen läkt ut. Men för en del kan infektionen leda till långvarig nervsmärta, så kallad postherpetisk neuralgi. Denna smärta kan vara i månader eller till och med år. Risken för långvarig nervsmärta efter bältros ökar med åldern.

6 Hur påverkar bältros det dagliga livet?

- Smärtan kan ha mycket negativa effekter på livskvaliteten.
- De flesta som drabbas upplever minskad livsglädje och att såväl sömn som arbetsförmåga och socialt liv påverkas.

7 Kan bältros orsaka bestående men?

- Olyckligtvis, ja. Bältros påverkar ögat i 10–20 % av fallen, vilket kan leda till synnedsättning eller till och med blindhet.
- Bältros kan även ge permanenta ärr och, i de fall en ansiktsnerv drabbats, orsaka hörselnedsättning (vanligen på ena örat).

Smittar bältros?

- Eftersom bältros orsakas av återaktivering av ett virus som man redan har i kroppen, kan man inte få bältros av någon som har vattkoppor eller bältros.
- Den som har bältros kan smitta personer som inte har haft vattkoppor, framför allt barn. Den som smittas utvecklar i så fall vattkoppor, inte bältros.

Kan man behandla bältros?

- Ett bältrosutbrott kan inte bli ”botat”. Däremot kan behandling, om den startas inom 72 timmar efter att utslagen visat sig, förkorta läkningstiden och mildra smärtan.
- Tillfredsställande smärtlindring kan vara svår att nå men är det främsta målet vid behandling av bältros.

Kan bältros förebyggas?

- Ja, det är möjligt för personer från 50 år att förebygga bältros. Vaccination minskar risken att drabbas av bältros och dess långvariga nervsmärta.

Du som är **över 50 år** kan vaccinera dig mot bältros.

Prata med din läkare
eller läs mer på vår hemsida.

bältros-vaccin.se

Tfn 08-578 135 00, www.msd.se